

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

OPINIE

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

481. SESJA PLENARNA W DNIACH 23 I 24 MAJA 2012 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie rynku cyfrowego jako siły napędowej wzrostu (opinia rozpoznawcza)

(2012/C 229/01)

Sprawozdawca: **Laure BATUT**

Dnia 11 stycznia 2012 r. prezydencja duńska Unii Europejskiej, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

rynku cyfrowego jako siły napędowej wzrostu

(opinia rozpoznawcza).

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 10 maja 2012 r.

Na 481. sesji plenarnej w dniach 23–24 maja 2012 r. (posiedzenie z 23 maja) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 141 do 7 – 5 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wprowadzenie

1.1 Gospodarka cyfrowa gruntownie zmienia wszelkie przyzwyczajenia i dotyka całej struktury społecznej i ekonomicznej naszych społeczeństw. Najważniejsze są w niej bezpieczeństwo i interoperacyjność. Europejska agenda cyfrowa jest jedną z inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”. Komitet przyjął już wiele opinii dotyczących skutków nastania epoki cyfrowej ⁽¹⁾ dla naszych społeczeństw.

1.2 Prezydencja duńska, świadoma istniejących wyzwań, zwróciła się do EKES-u o wskazanie elementów brakujących do uczynienia z gospodarki cyfrowej siły napędowej wzrostu. Komitet jest zdania, że dialog społeczny i obywatelski powinien stanowić nieodłączną część wszystkich dyskusji na temat gospodarki cyfrowej, jak również uzgodnień i partnerstw.

1.3 Rynek dla rynku ⁽²⁾ nie jest celem samym w sobie. Rynek cyfrowy ma być środkiem służącym gospodarce i nie może zagrażać dorobkowi gospodarczemu, społecznemu, ludzkiemu i kulturalnemu. Produkcja i handel w internecie oraz rozwój gospodarki cyfrowej zmieniają rynek pracy. EKES **życzyłby sobie większego nagłośnienia, szerszego informowania przedsiębiorstw i konsumentów oraz zapewnienia stosownych gwarancji dla wszystkich.**

1.4 UE pozostaje w tyle za wielkimi projektantami i dostawcami (Stany Zjednoczone) oraz wielkimi producentami (Azja). Powinna **pilnie** wdrożyć w całości swoją strategię cyfrową

⁽¹⁾ Najważniejsze opinie EKES-u na ten temat:

Dz.U. C 318 z 23.12.2006, s. 20; Dz.U. C 157 z 25.5.1998, s. 1; Dz.U. C 376 z 22.12.2011, s. 62; Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 69; Dz.U. C 318 z 29.10.2011, s. 99; Dz.U. C 318 z 29.10.2011, s. 105; Dz.U. C 68 z 6.3.2012, s. 28; Dz.U. C 248 z 25.8.2011, s. 144; Dz.U. C 97 z 28.4.2004, s. 21; Dz.U. C 175 z 27.7.2007, s. 91; Dz.U. C 77 z 31.3.2009, s. 60; Dz.U. C 175 z 28.7.2009, s. 8; Dz.U. C 218 z 11.9.2009, s. 36; Dz.U. C 277 z 17.11.2009, s. 85; Dz.U. C 48 z 15.2.2011, s. 72; Dz.U. C 54 z 19.2.2011, s. 58; Dz.U. C 107 z 6.4.2011, s. 44; Dz.U. C 107 z 6.4.2011, s. 53; Dz.U. C 107 z 6.4.2011, s. 58; Dz.U. C 376 z 22.12.2011, s. 92; Dz.U. C 24 z 28.12.2012, s. 40; Dz.U. C 318 z 29.10.2011, s. 9; Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 120.

⁽²⁾ Dz.U. C 175 z 28.7.2009, s. 43.

i zmienić podejście w taki sposób, aby sprostać wyzwaniom krótkoterminowym (jak prawa własności intelektualnej) i długoterminowym (starzenie się społeczeństwa). Do priorytetów EKES-u należy zamiar skoncentrowania się na wywiadzie gospodarczym, zamiar wyłonienia liderów europejskich, zamiar umieszczenia ich ośrodków decyzyjnych i badawczo-rozwojowych na terenie Unii, z korzyścią dla wszystkich obywateli, budowanie zaufania, powszechne zwiększanie zdolności, rozwijanie produktywności oraz włączanie aspektów cyfrowych do strategii na rzecz trwałego wzrostu.

Wszystkie poniższe ustępy zawierają zalecenia EKES-u:

2. Uwolnienie wzrostu dzięki technologiom cyfrowym

2.1 Należy jak najszybciej pokryć odpowiednią **infrastrukturą** całe terytorium europejskie, w tym kraje i terytoria zamorskie⁽³⁾. Podmioty gospodarcze muszą zapewnić **powszechny dostęp** na wszystkich obszarach, nawet oddalonych. EKES ocenia, że komunikat COM(2011) 942 w sprawie wzmocnienia zaufania na jednolitym rynku cyfrowym może nie być wystarczający.

2.2 **Dostępność sprzętu i oprogramowania oraz szkolenia w zakresie korzystania z nich dla wszystkich**⁽⁴⁾ stanowią podstawowe warunki wstępne. Jedna czwarta ludności osiągnęła starszy wiek. Należy zapewnić integrację tej siły gospodarczej. Komitet ocenia, że dostępność powinna być priorytetem w ramach agendy.

2.3 Należałoby określić normy mające zastosowanie do **ICT (technologii informacyjno-komunikacyjnych)** we współpracy z podmiotami przemysłowymi, MŚP i wszystkimi innymi zainteresowanymi stronami społeczeństwa obywatelskiego⁽⁵⁾ w celu zapewnienia pełnej interoperacyjności i zgodności aplikacji i usług związanych z ICT oraz wprowadzenia polityki normalizacji ICT wspierającej inne obszary polityki Unii (rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 października 2010 r.⁽⁶⁾ punkty 69 i 72). EKES uznaje za stosowne wsparcie finansowe MŚP i podmiotów społecznych uczestniczących w normalizacji.

2.4 Należy ukończyć tworzenie **wzajemnych połączeń sieci europejskich**, aby zintensyfikować działania na rzecz wprowadzenia gospodarki cyfrowej i zwiększyć podaż towarów i usług (opinia CESE 490/2012 – TEN/469).

2.5 Komitet ocenia, że **interoperacyjność** oferty powinna zostać zapewniona na szczeblu UE. **Normalizacja** umożliwi podmiotom UE dostęp do nowych rynków w skali międzynarodowej.

2.6 Komitet opowiedział się już za **neutralnym i otwartym internetem**⁽⁷⁾.

2.7 Rynek wewnętrzny powinien oferować **wszelkie gwarancje** w zakresie użytkowania, aby uwolnić potencjał popytu poprzez wykorzystanie **wolnego i otwartego oprogramowania**.

2.8 EKES popiera rozwijanie norm w zakresie wspólnych interfejsów.

2.9 EKES uważa za niezbędne zapewnienie skutecznej **współpracy administracyjnej** między państwami członkowskimi, jak również zainicjowanie transgranicznych usług administracyjnych online, co można by ułatwić dzięki powszechnemu stosowaniu systemu IMI (system wymiany informacji na rynku wewnętrznym). Zmiany te należałoby wprowadzić w ramach wielostronnego europejskiego zarządzania⁽⁸⁾.

2.10 **Handel internetowy skłania do harmonizacji krajowych stawek VAT** – EKES ocenia, że przyniesie ona rzeczywistą korzyść przedsiębiorstwom i obywatelom, o ile nie będzie pretekstem do wyrównania stawek w górę.

2.11 Uczestnicy rynku i obywatele powinni mieć możliwość **łatwego znalezienia wszelkich informacji** dotyczących ich praw, aby mogli spokojnie przeprowadzać transakcje transgraniczne.

2.12 Zdaniem Komitetu **przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego powinni uczestniczyć** w tworzeniu europejskiej gospodarki cyfrowej i być zapraszani do konsultacji i partnerstwa (zob. strategia „Europa 2020”, „Zainteresowane podmioty i społeczeństwo obywatelskie”). Ze względu na swoją rozgałęzioną strukturę gospodarka cyfrowa obejmuje całe społeczeństwo. Wszelkie przedsięwzięcia powinny mieć wymiar cyfrowy i społeczny.

2.13 Technologie cyfrowe wspierają gospodarkę opartą na usługach, co może prowadzić do **deindustrializacji**, a nawet do niszczenia europejskich miejsc pracy. Zdaniem EKES-u w poszukiwaniu nowych rynków należy powiązać innowacje technologiczne i wytwarzanie technologii (produkcenci) w Europie. Nowe przedsiębiorstwa sektora ICT powinny być w stanie zrealizować drzemiący w nich potencjał szybkiego wzrostu. EKES ocenia, że należy pilnie zastanowić się nad tym, dlaczego sytuacja nie sprzyja pojawieniu się dużych europejskich dostawców dostępu do internetu i dużych europejskich sklepów internetowych, które byłyby znane na całym świecie.

2.14 **Kształcenie oraz uczenie się przez całe życie** pomagają pracownikom utrzymać się na rynku pracy. Rynek cyfrowy może to ułatwić, zwłaszcza w odniesieniu do mieszkańców obszarów oddalonych lub osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Konieczne są powszechne szkolenia dotyczące technologii informatycznych.

2.15 Do 2015 r. 95 % stanowisk **pracy** będzie wymagało **umiejętności** związanych z internetem. Komitet życzyłby sobie, aby podejmowane działania nie miały negatywnych skutków dla rynku pracy, takich jak:

— uczynienie z pracowników niewolników terminowości i sprawowanie nad nimi niemal policyjnego nadzoru;

— telepraca, bardzo nisko opłacana i niepodlegająca kontroli związków zawodowych, które są mediatorami konfliktów społecznych, co będzie niekorzystne zarówno dla jednostek, jak i dla praw zbiorowych.

⁽³⁾ Dz.U. C 44 z 11.2.2011, s. 178.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 318 z 29.10.2011, s. 9.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 376 z 22.12.2011, s. 69.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 70 E z 8.3.2012, s. 56–57.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 24 z 28.1.2012, s. 139.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 376 z 22.12.2011, s. 92.

Komitet uważa, że w przypadku gospodarki cyfrowej, tak jak każdej innej, należy rozważać jedynie godziwe zatrudnienie, ponieważ pozwala ono na zwiększenie ogólnego popytu.

3. Tworzenie wzrostu poprzez budowanie zaufania w gospodarce cyfrowej

3.1 Prawa podstawowe

3.1.1 Komitet pragnie zachowania praw i bezpieczeństwa obywateli bez ograniczania ich wolności. W 2012 r. w Europie będzie prowadzona debata na temat całościowej strategii dotyczącej **bezpieczeństwa internetu**. Szczególne znaczenie będzie miało ustanowienie do końca 2013 r. Europejskiego Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością. **EKES życzyłby sobie, aby UE stworzyła wreszcie warunki do powstania sprawnej wyszukiwarki europejskiej w rodzaju „Google”.**

3.1.2 Komitet przygotowuje opinię w sprawie ochrony danych osobowych; dziedzina ta ma podstawowe znaczenie (COM(2012) 10 final). Opowiedział się już za prawem do bycia zapomnianym⁽⁹⁾ i za prawami internautów, zwłaszcza najmłodszych i podatnych na zagrożenia. EKES życzyłby sobie, aby wniosek Komisji został jak najprędzej przyjęty i aby zostały w nim uwzględnione jego uwagi, pomimo głosów sprzeciwu wyrażanych już przez dostawców usług internetowych spoza UE.

3.1.3 EKES oczekuje od Unii wspierania innowacji i **ochrony jej własnych dzieł**. Patent unijny jest pilnie potrzebny i stanowi szansę dla jednolitego rynku cyfrowego.

3.2 Rozwijanie handlu elektronicznego

3.2.1 Należy usunąć bariery w ramach **oferowania towarów komercyjnych** i otworzyć granice dla przedsiębiorców i konsumentów, aby zapewnić im dostęp do konkurencyjnych cen (http://ec.europa.eu/consumers/consumer_research/editions/cms6_en.htm).

3.2.2 Komitet ocenia, że **interoperacyjność** oferty powinna zostać zapewniona na szczeblu UE. **Normalizacja** umożliwi podmiotom UE dostęp do nowych rynków w skali międzynarodowej.

3.2.3 **EKES ocenia, że należy pilnie rozwiązać problemy związane z zakupami w internecie, eliminując dyskryminację** ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania, i stworzyć warunki równego dostępu dla wszystkich.

3.2.4 Użytkownicy powinni mieć możliwość łatwego uzyskania informacji dotyczących ich praw (COM(2011) 794 final) i możliwości obrony. Konieczne staje się **stworzenie punktów kompleksowej obsługi online**. Komitet⁽¹⁰⁾ przyjmuje z zadowoleniem spostrzeżenie Komisji, zgodnie z którym tego rodzaju

system nie powinien pozbawiać ani konsumentów, ani handlowców praw do dochodzenia odszkodowania w sądzie. Komisja powinna włączyć do dyrektywy 2000/31/WE inteligentne interfejsy, jak np. BATNA (*Best Alternative to a Negotiated Agreement*), aby nie pozostać w tyle w dziedzinie uregulowań „pierwszej generacji”. Zapewnienie konsumentom możliwości **dobrego rozwiązywania sporów**⁽¹¹⁾ wynikających ze stosunków handlowych ma duże znaczenie dla zwiększenia popytu w internecie. Użytkownicy powinni mieć możliwość **łatwego uzyskania jasnych informacji dotyczących ich praw**. Powinno to dotyczyć wszelkiego rodzaju sporów w internecie.

3.2.5 EKES ocenia, że europejskie akty powinny zapewnić obywatelom ten sam stopień **zaufania** do rynku cyfrowego, którego obywatele oczekują od własnego państwa. Konsumenti potrzebują informacji dotyczących szans, jakie stwarza rynek, aby świadomie z nich korzystać. W tym celu można byłoby szeroko rozpowszechnić **przewodnik po rynku cyfrowym w służbie konsumentów**.

W kontekście planowanej dyrektywy 2011/942 EKES zobowiązuje władze Unii do podjęcia inicjatyw w zakresie:

- informowania podmiotów świadczących usługi online i ochrony internautów;
- nieodpowiednich systemów płatności i dostawy;
- przeciwdziałania zbyt licznym nadużyciom.

3.2.6 Upowszechnienie się takich środków jak:

- bezpieczny podpis elektroniczny;
- elektroniczne datowanie dokumentów;
- interoperacyjność systemów podpisów elektronicznych;
- wzajemne uznawanie jednostek certyfikujących (SSCD – *Secure Signature Creation Devices*) oraz akredytacja podmiotów świadczących usługi certyfikacji elektronicznej;
- system ochrony konsumentów i harmonizacja środków odwoławczych (dyrektywa 2011/83/UE i dokument COM(2012) 100 final);
- sprawozdanie z wdrażania rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów;
- rozporządzenie w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumentów;

powinno budować zaufanie zainteresowanych stron.

⁽¹¹⁾ Opinia EKES-u w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich) (jeszcze nieopublikowana w Dz.U.).

⁽⁹⁾ Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 120.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 162 z 25.6.2008, s. 1.

3.2.7 EKES jest wciąż zwolennikiem **powództw zbiorowych mających na celu uzyskanie skutecznego zadośćuczynienia** za szkody w przypadku naruszenia praw zbiorowych. Uzupełniłyby one istniejącą ochronę opartą na środkach odwoławczych, zarówno alternatywnych, jak i sądowych⁽¹²⁾ (zob. dyrektywa 98/27/WE z dnia 19 maja 1998 r.). Należy zapewnić warunki uczciwej konkurencji w ramach rynku wewnętrznego (preambuła do TFUE, akapit czwarty). Zasada prawa do skutecznego środka odwoławczego stanowi prawo podstawowe zapisane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (art. 47).

3.2.8 Komitet przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji w sprawie **przepisów dotyczących sprzedaży**⁽¹³⁾. Konsumentom potrzebują pewności prawa. EKES wyraża zadowolenie, że jego propozycja „drugiego reżimu” została zaakceptowana przez Komisję, która skłaniała się początkowo do przyjęcia dwóch odrębnych aktów (jednego dotyczącego umów między przedsiębiorcami, a drugiego – umów między przedsiębiorcami a konsumentami).

3.2.9 **Komitet czeka z zainteresowaniem na zapowiedziany przez Komisję europejski program na rzecz praw konsumentów** (COM(2011) 777 final/2), w ramach którego dokonana zostanie ocena wpływu rewolucji cyfrowej na zachowanie konsumentów. Ogólnoeuropejskie ramy w zakresie identyfikacji elektronicznej, uwierzytelniania i podpisów elektronicznych są niezbędne do zwiększenia wolumenu obrotu w handlu elektronicznym i do uczynienia z niego siły napędowej wzrostu (COM(2011) 942 final).

3.3 Zwiększenie bezpieczeństwa wymiany handlowej

3.3.1 W celu **zwalczania piractwa i podrabiania** w projekcie celnym „FISCUS”⁽¹⁴⁾ przewidziano wprowadzenie kontroli internetowych w całej UE. Zdaniem EKES-u należy wzmocnić organy celne na poziomie pracowników i przeprowadzanych kontroli. Europejskie obserwatorium zajmujące się zjawiskiem podrabiania i piractwa mogłoby zostać lepiej ukierunkowane i wyposażone w narzędzia na miarę wyzwań gospodarczych i dotyczących bezpieczeństwa publicznego.

3.3.2 Uregulowania powinny pomóc organom administracji w prowadzeniu dochodzeń dotyczących podejrzanych przepływów środków finansowych w internecie. Organom celnym można powierzyć zadanie polegające na ochronie europejskiego dziedzictwa kulturowego i niematerialnego; można też wzmocnić ich rolę w zakresie wspierania MŚP dzięki wykorzystaniu baz danych, takich jak baza dotycząca dostępu do rynków, centrum informacyjne dla eksporterów („Export Helpdesk”) czy jedne wrota informacyjne dla MŚP.

3.4 **Komitet życzyłby sobie**, aby z myślą o obywatelach opracowano **kartę sprawowania rządów i przejrzystości**. Ocenia, że należy pilnie uregulować handel elektroniczny, w tym płatności elektroniczne i przez telefon komórkowy.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 162 z 25.6.2008, s. 1.

⁽¹³⁾ Opinia EKES-u w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych europejskich przepisów dotyczących sprzedaży oraz komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Wspólne europejskie przepisy dotyczące sprzedaży służące uproszczeniu zawierania transakcji transgranicznych na jednolitym rynku” Dz.U. C 181 z 21.6.2012, s. 75.

⁽¹⁴⁾ Opinia EKES-u, Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 48.

3.4.1 EKES jest zdania, że bezpieczeństwo nowych cyfrowych środków płatniczych powinno zostać zagwarantowane normami publicznymi. Obecnie jedynie podmioty prywatne tworzą normy i sprawują nadzór nad nimi i ich interoperacyjnością. EKES uważa za fatalną sytuację, w której państwo trzecie miałoby możliwość kontroli nad całym europejskim przepływem finansowym.

4. Rozwijanie produktywności i wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu

4.1 Warunki sprzyjające wzrostowi

4.1.1 Rynek cyfrowy **wymaga europejskiego zarządzania**, uczciwego i szanującego prawa obywateli. Po 2015 r. punkty kompleksowej obsługi dla towarów i usług powinny służyć pomocą podmiotom gospodarki europejskiej. Przedsiębiorstwa branży cyfrowej powinny podlegać zasadom społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i dialogu społecznego.

4.1.2 Jednolity rynek cyfrowy jest w dalszym ciągu podzielony na rynki krajowe. **Ujednolicenie prawodawstwa** stworzyłoby podmiotom gospodarczym okazję do odniesienia korzyści skali. EKES uważa, że Komisja powinna uzyskać synergię prac swoich dyrekcji, by wyzwolić siłę przywódczą konieczną do cyfrowego rozwoju w całej Unii i nadrobienia wszystkich jej zaległości. UE musi pilnie utworzyć europejską „dolinę krzemową”, skupiającą potencjał intelektualny i kapitał publiczny i prywatny zdolne do tego, by podejmować zwycięskie przedsięwzięcia *joint-venture*.

4.1.3 Komitet przypomina o swojej opinii w sprawie e-integracji, w której sugerował, w jaki sposób zaradzić nierównemu dostępowi do technologii informatycznych. Życzyłby sobie uznania przez Unię dostępu do infrastruktury i wspomnianych technologii za prawo podstawowe i uczynienia z **technologii cyfrowych** narzędzia włączenia.

4.2 Miejsce przedsiębiorstw w działaniach w ramach rynku cyfrowego na rzecz wzrostu

4.2.1 Gospodarka cyfrowa musi dążyć do szybkiego wzrostu PKB, zwłaszcza przez finansowanie przedsiębiorstw rozpoczynających działalność. Jedno z takich przedsiębiorstw w USA jest dziś kapitalizowane na poziomie 75 mld EUR. **Propagowanie innowacji** wymaga przyjęcia modeli gospodarczych opartych na wiedzy i prowadzi do poszerzenia oferty w internecie.

4.2.2 Akceptacja nowych usług na rynku zależy od **zdolności MŚP** do rozpoczęcia stosowania technologii cyfrowych⁽¹⁵⁾ i do zapewnienia interoperacyjności. Powinny one w tym celu otrzymać pomoc w realizacji konkretnych projektów. **EKES zwraca się do prezydencji o dokonanie oceny** następujących aspektów:

— uruchomienia partnerstwa między władzami publicznymi poszczególnych państw członkowskich a głównymi podmiotami sektora ICT;

— wykorzystania alokacji w wysokości 300 mln euro dla przedsiębiorstw rozwijających infrastrukturę służącą oszczędzaniu energii oraz powiązane inteligentne technologie.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 80 z 3.4.2002, s. 67.

4.2.3 **Płatności elektroniczne realizowane przy pomocy kart i za pośrednictwem urządzeń przenośnych** – Europa powinna zachować w tych dziedzinach wiodącą pozycję, podobną do tej, jaką osiągnęła w przypadku kart zbliżeniowych, których wprowadzenie doprowadziło do silnego spadku liczby oszustw.

4.2.4 Projekt SEPA (jednolity obszar płatności w euro, rozporządzenie z lutego 2012 r., w którym mowa o zastąpieniu przelewów i poleceń zapłaty ich europejskimi odpowiednikami do dnia 1 lutego 2014 r.) obejmuje główne detaliczne instrumenty płatnicze. Zdaniem EKES-u należy zharmonizować opłaty między bankami i między państwami członkowskimi. Konkurencja nie powinna stanowić przeszkody dla innowacji ani pociągać za sobą dodatkowych kosztów dla konsumenta.

4.2.5 EKES ocenia, że konieczne są odpowiednie ramy umożliwiające pomoc MŚP w wejściu na rynek cyfrowy, podobnie jak na inne rynki.

4.2.6 a) W wymiarze wewnętrznym:

4.2.6.1 EKES zaleca określenie na szczeblu europejskim **strefy gospodarki cyfrowej** i włączenie jej do standardów rachunkowości. Strefa ta mogłaby obejmować produkty cyfrowe i podlegające cyfryzacji, jak i produkty, których cyfryzacja jest potrzebna.

4.2.6.2 Komitet ocenia, że przedsiębiorstwa powinny **wykorzystać aktywa cyfrowe** w ramach podnoszenia swojej dochodowości.

4.2.6.3 Pomiar rzeczywistego wpływu ICT na przedsiębiorstwa i dochód narodowy powinien odbywać się na podstawie kryteriów określonych na szczeblu europejskim.

4.2.6.4 **Ustanowienie statutu europejskiej spółki prywatnej** (2008) ⁽¹⁶⁾ (wniosek ustawodawczy COM(2008) 396 final) umożliwiłoby rozwój MŚP poprzez ułatwienie im transgranicznej działalności handlowej.

4.2.7 b) W wymiarze zewnętrznym:

4.2.7.1 Otoczenie przemysłowe zapewniające wsparcie sprzyja gospodarce opartej na wiedzy. Ułatwia inwestycje, transgraniczne użytkowanie ICT i działalność cyfrową. **Niemniej jednak dla MŚP niekorzystne są przede wszystkim rozdrobnienie prawne i techniczne, brak przejrzystości i często nieodpowiednie sposoby dostawy.**

4.2.7.2 Modele skutecznych działań, jak np. DiSCwise, (DG TREN, plan działań na rzecz logistyki transportu towarowego), mogłyby stanowić inspirację dla innych przedsiębiorstw, co pociągnęłoby za sobą tworzenie miejsc pracy i wzrostu (inteligentny transport).

4.2.7.3 **Globalizacja** – aby produkty UE o wysokiej wartości dodanej mogły pozostać konkurencyjne, należy tworzyć konsorcja eksportowe, **klastry** wspierające badania i rozwój, uznane w państwach członkowskich, w celu pobudzenia internacjonalizacji MŚP (http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=4968&tpa=0&tk=&lang=pl).

4.2.8 **Przetwarzanie w chmurze** może pomóc MŚP ⁽¹⁷⁾, o ile rzeczywiście zagwarantowane zostanie bezpieczeństwo danych stanowiące główny problem gigantów w zakresie usług online i dostawców usług internetowych. Komisja Europejska powinna położyć nacisk na wykorzystanie takiego przetwarzania z korzyścią dla MŚP i pomagać im uzyskiwać do niego dostęp (przez szkolenia i finansowanie).

4.2.9 Unia powinna w większym stopniu postawić na informowanie przedsiębiorstw w zakresie możliwości uzyskania **finansowania** oraz rozpowszechniać koncepcję **obligacji na finansowanie projektów** ⁽¹⁸⁾.

4.2.9.1 EKES zaleca **ułatwienie inwestycji venture capital** z korzyścią dla badaczy i innowacyjnych przedsiębiorstw (COM(2011) 702 final – Małe przedsiębiorstwo, wielki świat).

4.2.10 Komitet zaleca opracowanie przewodnika dotyczącego dostępu przedsiębiorstw do transgranicznej gospodarki cyfrowej.

4.3 **Zagadnienia własności intelektualnej**

4.3.1 Zdaniem EKES-u UE musi koniecznie chronić kreatywność, która stanowi dla niej gwarancję przyszłości, zarówno w wymiarze wewnętrznym, jak i zewnętrznym. **Wyjątki dla sektora kultury** powinny zostać zachowane, gdyż przyczynia się on do zapewnienia różnorodności europejskiej. Rozważane środki ochronne nie powinny zagrozić temu sektorowi; skorzystałaby na tym wówczas produkcja amerykańska.

4.3.2 W wymiarze wewnętrznym art. 118 TFUE zapewnia obecnie ochronę praw własności intelektualnej w Unii, niemniej jednak 27 państw członkowskich w różny sposób nadzoruje korzystanie z internetu.

4.3.3 W wymiarze zewnętrznym Unia poddaje przeglądowi politykę egzekwowania praw własności intelektualnej w państwach trzecich poprzez stosowanie zasady wzajemności i negocjacji wielostronnych, jak w przypadku ACTA (*Umowa handlowa dotycząca zwalczania obrotu towarami podrobionymi*, oddzielna umowa w ramach WTO, podpisana przez Komisję i 22 państwa członkowskie w styczniu 2012 r.).

4.3.4 **Komitet przegłosował opinię w sprawie praw własności intelektualnej**, w której odradził przyjęcie w tej dziedzinie podejścia czysto majątkowego i finansowego ⁽¹⁹⁾.

4.3.4.1 W perspektywie przedstawienia przez Komisję nowego wniosku ustawodawczego (2012) Komitet podkreśla konieczność zasięgnięcia opinii organizacji reprezentujących prawa i interesy, o których mowa ⁽²⁰⁾. Kładzie nacisk na przejrzystość i nadzór nad organami zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. Komitet ocenia, że opłata za kopiowanie na użytek prywatny jest niesprawiedliwa, gdyż tego rodzaju kopiowanie jest objęte zasadą „uczciwego użytkownika” (fair use). Należy odróżnić obywatela pobierającego treści na własny użytek od osoby organizującej działalność dochodową opartą na podrabianiu na dużą skalę. Sektor kultury nie powinien stać się maszyną do produkowania pieniędzy, a internet narzędziem prywatyzacji kultury i wiedzy.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 24 z 28.1.2012, s. 40.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 116 i Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 134.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 68 z 6.3.2012, s. 28.

⁽²⁰⁾ Zob. przypis na poprzedniej stronie.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 125 z 27.5.2002, s. 100.

4.3.4.2 Parlament Europejski otrzymał petycję podpisaną przez ponad 2 mln obywateli (strona AVAAZ.org) wzywającą do „obrony wolnego i otwartego internetu i do odrzucenia ratyfikacji ACTA”. Należy zauważyć, że wśród państw-sygnatariuszy ACTA nie ma Chin, Rosji, Brazylii i Indii, z których pochodzi wiele podrobionych produktów.

Komitet ma poczucie, że jego stanowisko w sprawie międzynarodowej umowy **ACTA** nie zostało wysłuchane ⁽²¹⁾. Proponuje, aby Komisja zapewniła, na wypadek obowiązywania ACTA, ochronę wolności obywateli i ich kreatywności.

4.3.5 **EKES ocenia** ⁽²²⁾, że w celu uniknięcia dumpingu i zakłóceń w handlu cyfrowym, a jednocześnie zapewnienia ochrony praw autorskich, możliwe byłoby opracowanie europejskiego kodeksu prawa autorskiego, który rozwiązałby wątpliwości dotyczące stosowanego ustawodawstwa podatkowego.

4.4 Sektor publiczny

4.4.1 Konieczne jest także zwiększenie bezpieczeństwa w zakresie **zamówień publicznych**, zapewniających 20 % PKB.

4.4.2 EKES uważa za konieczne, aby organy **administracji publicznej** były szybko dostępne w internecie dzięki bezpiecznej identyfikacji elektronicznej i bezpiecznym podpisom elektronicznym dla osób prywatnych, organów administracji, przedsiębiorstw i podmiotów zamówień publicznych.

4.4.3 **W przypadku sektora publicznego** państwa członkowskie stosują wraz z Komisją wzajemną ocenę wdrażania dyrektywy usługowej. Komitet zaleca przeprowadzenie oceny **dyrektywy usługowej** pod kątem możliwości, jakie stwarza jednolity rynek cyfrowy.

4.4.3.1 EKES wyraża przekonanie, że cyfrowy rynek wewnętrzny może spowodować rozwój oferty publicznej dzięki pewności prawa i technologii – oszczędności wynikające z rozwiązań w zakresie inteligentnych usług publicznych mogą przyczynić się do tworzenia transgranicznych zamówień publicznych „bez szwów”.

4.4.4 Przeprowadzenie przez Komisję przeglądu dyrektywy ⁽²³⁾ w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego może ułatwić pracę przedsiębiorcom i osobom prywatnym (zob. opinia TEN/478 w trakcie opracowywania).

5. Uczynienie z technologii cyfrowych dźwigni zrównoważonego wzrostu

5.1 Stworzenie zrównoważonej i wysoce konkurencyjnej społecznej gospodarki rynkowej w Unii wymaga kreatywności i innowacji. Technologie cyfrowe stanowią środek, lecz także wartość, której nie można zredukować do wymiaru handlowego.

5.2 Komitet ocenia, że brakuje zindywidualizowanej strategii mającej na celu zapewnienie **zrównoważonego charakteru** jednolitego rynku cyfrowego.

5.3 Należałoby przeprowadzić badania w celu dokonania pomiaru śladu węglowego przedsiębiorstw aktywnych na rynku cyfrowym, na którym następuje ich rozwój. Komitet ocenia, że inteligentne technologie mogą zoptymalizować ogólne zużycie energii, a tym samym zmniejszyć emisję CO₂.

5.4 Korzystanie ze sprzętu i oprogramowania nie może prowadzić do emisji dwutlenku węgla; **czyste unieszkodliwianie w Europie odpadów** pochodzących z systemów przetwarzania informacji (z odzyskiem rzadkich metali) stanowi **poważny potencjalny rynek** i zapobiegłoby zanieczyszczeniu państw trzecich.

5.5 Komitet wzywa prezydencję do tego, aby w 2012 r. poświęconym **aktywnemu starzeniu się** podkreśliła wydajność technologii cyfrowych w zarządzaniu opieką zdrowotną i społeczną, zwłaszcza w odniesieniu do starzenia się społeczeństwa – utrzymanie aktywności poprzez zmniejszenie jej uciążliwości i ogólnie komunikacja, przeciwdziałanie odosobnieniu, telemedycyna, robotyka, zapewnienie bezpieczeństwa osobistego. Wszystkie te dziedziny stanowią szanse dla rynku oraz tworzenia nowych form zatrudnienia i wzrostu.

5.6 **Ukończenie budowy europejskich przestrzeni** jest konieczne do zapewnienia integracji rynku cyfrowego Unii i należy przeznaczyć na ten cel niezbędne środki. EKES ubolewa, że Galileo i GNSS jeszcze nie działają, podczas gdy amerykański model GPS jest używany w całej Europie i na świecie ⁽²⁴⁾.

Bruksela, 23 maja 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

⁽²¹⁾ Dz.U. C 24 z 28.1.2012, s. 139.

⁽²²⁾ Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 69.

⁽²³⁾ Opinia EKES-u w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 129.

⁽²⁴⁾ Opinia EKES-u w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie realizacji i eksploatacji europejskich systemów radionawigacji satelitarnej, Dz.U. C 181 z 21.6.2012, s. 179